

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 287/2025-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Malacky v konaní vedenom pod ČVS: ORP-152/1-VYS-MA-2021, postupu Okresnej prokuratúry Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 1Pv 166/21/1106, postupu Okresného súdu Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 1T/19/2024 a postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tos/81/2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom orgánov verejnej moci označených v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje priznať jej primerané finančné zadosťučinenie, prikázať okresnému súdu konať v konaní vedenom pod sp. zn. 1T/19/2024 bez zbytočných prietáhov a priznať jej trovy konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že 14. januára 2020 bolo prijaté trestné oznámenie oznamovateľa [REDAKOVANÉ] pre podozrenie zo spáchania prečinu – marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť sťažovateľka tým, že mala mariť rozhodnutie Okresného súdu Bratislava V vydané v občianskom súdnom konaní.

3. Vyšetrovateľ okresného riaditeľstva vydal 30. apríla 2020 uznesenie, ktorým podané trestné oznámenie odmietol. Na základe sťažnosti oznamovateľa prokurátor okresnej prokuratúry predmetné uznesenie zrušil a nariadil vyšetrovateľovi, aby vo veci znova konal a rozhodol.
4. Vyšetrovateľ uznesením z 9. septembra 2020 odmietol trestné oznámenie, pretože nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.
5. Okresné riaditeľstvo vydalo uznesenie o začatí trestného stíhania napokon 25. mája 2021.
6. Uznesenie o vznesení obvinenia ČVS: ORP-152/1-VYS-MA-2021 z 24. augusta 2021 bolo sťažovateľke oznámené 22. septembra 2021. Sťažovateľka podala proti predmetnému uzneseniu o vznesení obvinenia sťažnosť, na základe ktorej prokurátorka okresnej prokuratúry predmetné uznesenie zrušila. Uznesením okresného riaditeľstva ČVS: ORP-152/1-VYS-MA-2021 z 8. decembra 2021 bolo sťažovateľke opäť vznesené obvinenie, proti ktorému opäť podala sťažnosť a prokurátorka okresnej prokuratúry opäť zrušila uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia. Uznesením okresného riaditeľstva ČVS: ORP-152/1-VYS-MA-2021 z 21. októbra 2022 bolo sťažovateľke opakovane vznesené obvinenie, ktoré sťažovateľka napadla sťažnosťou, ktorú prokurátorka okresnej prokuratúry zamietla uznesením zo 6. februára 2023.
7. Okresný súd rozhodol trestným rozkazom z 20. marca 2024, proti ktorému podala sťažovateľka odpor.
8. Okresná prokuratúra podala pod sp. zn. 1Pv/166/21/1106 zo 4. marca 2024 obžalobu na sťažovateľku pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Trestného zákona.
9. Okresný súd uznesením sp. zn. 1T/19/2024 zo 16. mája 2024 rozhodol, že prijíma obžalobu okresnej prokuratúry podanú na sťažovateľku. Proti predmetnému rozhodnutiu podala sťažovateľka 12. júna 2024 sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením sp. zn. 4Tos/81/2024 z 22. augusta 2024 zamietol.
10. Posledné pojednávanie sa konalo 25. apríla 2025 a bolo odročené až na 18. jún 2025.
11. Dňa 17. marca 2025 podala sťažovateľka sťažnosť na prešetrenie prieskumov v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľky

12. Sťažovateľka zdôrazňuje, že celé trestné konanie vo veci samej (súdne, ako aj prípravné) tvorí jeden celok.
13. Napadnuté konanie patrí z pohľadu judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) medzi súdne konania, ktoré majú byť vedené výnimočnou rýchlosťou, čo sa však v tomto prípade neprejavuje. Dĺžka konania je z pohľadu judikatúry ESLP neprimeraná.
14. Pasívna vecná legitímácia svedčí všetkým označeným porušovateľom, ktorí konajú/konali nesústredene a neefektívne a do dnešného dňa neodstránili právnu neistotu sťažovateľky, ktorá trvá už 4 roky od začatia trestného stíhania a 2,5 roka od vznesenia posledného obvinenia.

15. Namietané konanie nemožno označiť za tak právne zložité, že si vyžaduje, aby do dnešného dňa nebolo skončené, a to aj s poukazom na to, že ide o prečin.
16. Faktická zložitosť je daná tým, že trestné konanie vo veci samej úzko súvisí so súdnym konaním v rodinnoprávnej veci o určenie styku maloletého s otcom, v ktorom bolo až v marci 2025 rozhodnuté.
17. Otec maloletého podáva trestné oznámenia na sťažovateľku od roku 2020, čo úzko súvisí s konaním o rozvod manželstva, ktoré bolo rozvedené v roku 2020 a z ktorého pochádza maloletý syn, ktorý sa nechce stretávať s otcom a jeho mamou.
18. Zo spisového materiálu jednoznačne vyplýva aktívna účasť sťažovateľky v konaní pred porušovateľmi, pričom na ťarchu sťažovateľky sa nemôže klásť ani jej aktivita v konaní (sťažnosti proti uzneseniam o vznesení obvinenia, odpor, vyjadrenia, návrhy). Sťažovateľka je matkou maloletého 8-ročného syna s poruchou autistického spektra a robí preto všetko, čo je v jej silách, aby chránila jeho najlepší záujem. V jeho záujme rozhodne nie je, že namietané konanie trvá k dnešnému dňu 4 roky, pričom maloletý má iba 8 rokov.
19. Sťažovateľka podala sťažnosti proti uzneseniam o vznesení obvinenia, v ktorých bola opakovane úspešná. Až na podklade posledného obvinenia z 21. októbra 2022 bola prijatá obžaloba.
20. Orgány činné v trestnom konaní postupovali v trestnej veci sťažovateľky nesústreďene a neefektívne, o čom svedčí opakované zrušenie uznesení o vznesení obvinenia. Okresný súd zase prijal obžalobu, neriešil možnosť riešiť trestnú vec súdnym zmierom, a tak nekonal hospodárne a neefektívne aj vzhľadom na doterajšiu dĺžku namietaného konania.
21. Vedenie predmetného konania si vyžaduje rýchle a efektívne prejednanie namietaného konania, čo je v najlepšom záujme maloletého. Vzhľadom na predmet konania je zrejmé, že konečné vyriešenie daného sporu je pre sťažovateľku dôležité.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

22. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.
23. Reflektujúc argumentáciu sťažovateľky o posúdení trestného konania ako celku, ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou (napr. IV. ÚS 517/2021, I. ÚS 208/2023, I. ÚS 234/2023) považuje za potrebné dodať, že pri hodnotení toho, či v konaní orgánu verejnej moci došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, EŠLP posudzuje dĺžku konania ako celok bez ohľadu na jednotlivé fázy konania (pozri napr. o. i. rozsudky EŠLP vo veciach *Bubláková v. Slovensko* z 15. 2. 2011, sťažnosť č. 17763/07, *Čičmanec v. Slovensko* z 28. 6. 2016, sťažnosť č. 65302/11). Treba však podotknúť, že EŠLP vo svojom rozhodovaní koná proti Slovenskej republike ako porušovateľovi práv a z toho dôvodu posudzovaná dĺžka konania ako celok je relevantná. Pri posudzovaní veci ústavným súdom v konaní podľa čl. 127 ústavy ústavný súd koná proti konkrétnemu porušovateľovi práv sťažovateľa v čase podania ústavnej sťažnosti. Ak sťažovateľom označený porušovateľ pred podaním ústavnej

sťažnosti vo veci sťažovateľa už rozhodol, nemohol byť v čase podania sťažnosti porušovateľom práv sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov za predpokladu, že sa mu vec orgánom verejnej moci vyššej inštancie nevrátila na ďalšie konanie. Ústavný súd rešpektuje judikatúru ESLP, musí však poznamenať, že v uvedenom náhlade na subjekt porušovateľa práv sťažovateľa je medzi subjektom, ktorý je porušovateľom v konaní pred ESLP, a porušovateľom v konaní pred ústavným súdom zásadný rozdiel. Ústavný súd totiž v tomto type konania nekoná proti Slovenskej republike, ale proti konkrétnemu porušovateľovi práv. Ak účelom ústavnej sťažnosti je zjednanie nápravy smerujúcej k ukončeniu (prietahovej) veci v primeranej lehote, a tým k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa, nemožno na výsledok nahliadať len cez prizmu primeraného finančného zadostučinenia, ktoré by nemalo byť ponímané ako výsledok a cieľ tohto konania, ale ako dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 115/2024).

24. Bez ohľadu na uvedené ak by nebolo (nemuselo byť) uplatnené kritérium subsidiarity právomoci ústavného súdu, ako bude uvedené v ďalšom obsahu tohto odôvodnenia, ústavný súd by pri prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, rešpektujúc pozíciu sťažovateľky ako obvinenej v celom priebehu konania, považoval (podľa výsledkov svojho prieskumu) za porušovateľa len aktuálne konajúci súd, zohľadnil by však celú dĺžku trestného konania od momentu, v ktorom sa proti sťažovateľke reálne (fakticky) vykonávali úkony, ktorými bola postavená do pozície osoby, proti ktorej sa trestné konanie vedie.

25. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti hovoriť vtedy, ak v čase, keď bola ústavná sťažnosť podaná ústavnému súdu, už zo strany orgánu verejnej moci nedochádzalo k namietanému porušovaniu práva, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 223/2010, III. ÚS 462/2017, IV. ÚS 149/2018, II. ÚS 464/2018, IV. ÚS 159/2021, II. ÚS 302/2021, I. ÚS 405/2022).

26. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

27. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

28. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej

moci v rámci im zverených kompetencií. Koncepcia konania o ústavnej sťažnosti je založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu del'by moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

29. Podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku ak je dôvodný predpoklad, že došlo k priesťahom v príprave prejednávania veci súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k priesťahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia, ktorákolvek zo strán môže podať prostredníctvom tohto súdu sťažnosť pre nečinnosť na nadriadenom súde, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu; ak sa nepostupuje podľa odseku 4, súd musí bez meškania túto sťažnosť pre nečinnosť zaslať spolu so spisom a svojím stanoviskom a so stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu.

30. Podľa § 55 ods. 4 Trestného poriadku ak súd urobí úkony trestného konania uvedené v sťažnosti pre nečinnosť do pätnástich pracovných dní po jej prijatí a informuje o tom sťažovateľa, hľadá sa na takúto sťažnosť pre nečinnosť ako na vzatú späť, ak tento sťažovateľ v priebehu piatich pracovných dní od doručenia oznámenia nevyhlási, že na svojej sťažnosti pre nečinnosť trvá. O tom ho treba poučiť.

31. Podľa § 55 ods. 5 Trestného poriadku o sťažnosti pre nečinnosť uvedenej v odseku 3 musí rozhodnúť senát nadriadeného súdu do piatich pracovných dní od prevzatia veci. Ak zo strany súdu nedošlo k priesťahom, sťažnosť pre nečinnosť sa zamietne. Ak je sťažnosť pre nečinnosť opodstatnená, nadriadený súd určí primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu.

32. Zo znenia § 55 ods. 3, 4 a 5 Trestného poriadku vyplýva, že sťažnosť pre nečinnosť je procesný nástroj, ktorý zákon priznáva stranám s cieľom odstrániť prípadné priesťahy v konaní súdu tak, že buď priamo súd, proti ktorému sťažnosť smeruje, do pätnástich pracovných dní vykoná namietaný úkon, alebo vykonanie úkonu v primeranej lehote nariadi nadriadený súd, pokiaľ zistí, že podaná sťažnosť je opodstatnená. V konaní o sťažnosti pre nečinnosť však nadriadený súd nepreskúmava vecnú správnosť procesného postupu (a už vôbec nie predchádzajúcich rozhodnutí) súdu, ktorého nečinnosť strana napáda. Takýto prieskum je totiž vyhradený konaniu o opravných prostriedkoch. V konaní podľa § 55 ods. 5 Trestného poriadku posudzuje nadriadený súd iba to, či súd postupuje pri vybavovaní veci riadne, t. j. koná bez priesťahov (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tost/36/2024 z 25. júla 2024).

33. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že napadnuté konanie sa aktuálne nachádza v štádiu konania na súde prvého stupňa, pričom ustálená judikatúra ústavného súdu (II. ÚS 31/09, IV. ÚS 296/2010, IV. ÚS 113/2012, II. ÚS 531/2017, III. ÚS 263/2021, I. ÚS 293/2022,

IV. ÚS 5/2023, IV. ÚS 16/2023, I. ÚS 82/2023, II. ÚS 243/2023, IV. ÚS 40/2025, IV. ÚS 69/2025) považuje za účinný prostriedok právnej ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v trestnom konaní s'ťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, ktorou mohla s'ťažovateľka dosiahnuť buď vykonanie ňou požadovaného úkonu (bližšie nešpecifikovaného, keďže hlavné pojednávanie sa uskutočnilo 23. apríla 2025 a bolo odročené na 18. jún 2025, pozn.), alebo zaslanie s'ťažnosti podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku krajskému súdu, ktorý by bol povinný ju posúdiť podľa § 55 ods. 5 Trestného poriadku a určiť v prípade jej dôvodnosti lehotu okresnému súdu na uskutočnenie namietaného úkonu trestného konania. Opätovne je potrebné pripomenúť, že práve taký úkon môže prívodiť ukončenie trestného konania, čím by pominula právna neistota s'ťažovateľky a naplnil sa účel ústavnej s'ťažnosti.

34. S'ťažovateľka túto s'ťažnosť podala dva mesiace pred podaním ústavnej s'ťažnosti, pričom o spôsobe jej vybavenia v ústavnej s'ťažnosti nič neuvádza, keď pri viazanosti ústavného súdu rozsahom a dôvodmi podaného návrhu (§ 45 zákona o ústavnom súde) za obsah podania zodpovedá s'ťažovateľka. Treba konštatovať, že vzhľadom na mechanizmus vybavovania trestnoprocesnej s'ťažnosti na priet'ahy v konaní, ako je popísaný v predchádzajúcich bodoch, je potrebné pri využití tohto účinného prostriedku nápravy vyčkať na jeho výsledok, ktorý nie je (ku dňu podania ústavnej s'ťažnosti) vo vzťahu k s'ťažovateľke vybavovaný neprímerane dlho. Dotknutý prostriedok totiž môže zabezpečiť, aby bola právna neistota s'ťažovateľky odstránená, a teda aby bol dosiahnutý účel sledovaný aj ústavnou s'ťažnosťou, a to v skoršom časovom slede než rozhodnutie ústavného súdu o nej. Uvedená skutočnosť (podanie s'ťažnosti podľa Trestného poriadku) nepredstavuje za daných okolností výnimku z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, preto nie je daná jeho právomoc na posúdenie priet'ahov v trestnom konaní podľa § 55 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (predchádza jej právomoc konajúcich súdov v kontexte úpravy Trestného poriadku). Z uvedeného dôvodu ústavný súd s'ťažnosť s'ťažovateľky odmietol. To neznamená, že ústavná s'ťažnosť nemôže byť (dôvodne) podaná na základe aktualizovaného stavu dotknutého konania, pokiaľ v medziobdobí nedošlo k jeho právoplatnému ukončeniu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júna 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu